

ΒΡΑΧΟΣΚΕΠΗ ΜΠΟΪΛΑ

Αποτελεί σημαντικό χώρο για την παλαιολιθική αρχαιολογία και την παλαιογεωγραφία της Ηπείρου. Χώρος κατοίκησης από τον άνθρωπο στο τέλος της Ύστερης Ανώτερης παλαιολιθικής. Η θέση σταδιακά μεταβλήθηκε από ένα σταθμό περιστασιακής διέλευσης, πριν από 14.000-12.000 χρόνια, σε χώρο εντατικής δραστηριότητας. Η βραχοσκεπή Μποϊλα βρίσκεται στην έξοδο του φαραγγιού του Βοϊδομάτη προς τον πεδινό τμήμα και λίγα μέτρα από τη παλιά πέτρινη τοξωτή γέφυρα της Κλειδωνιάς. Η δημιουργία της οφείλεται στη διάβρωση από τον ποταμό Βοϊδομάτη των ασβεστόλιθων του Ανώτερου Κρητιδικού, η οποία ευνοήθηκε από τις κατακόρυφες διακλάσεις και τα ρήγματα. Στη βάση της βραχοσκεπής υπάρχουν κροκάλες ασβεστολιθικές, άμμοι και χαλίκια, υλικά ποτάμιας αναβαθμίδας τα οποία φανερώνουν την παλαιότερη θέση της κοίτης του ποταμού

ΑΝΑΒΑΘΜΙΔΑ ΑΩΟΥ

Στη θέση Μπουραζάνη ο Αώος διασχίζει σήμερα υλικά ποτάμιας αναβαθμίδας την οποία είχε δημιουργήσει παλαιότερα. Οι αποθέσεις της ποτάμιας αναβαθμίδας αποτελούνται από συνεκτικά ασβεστολιθικά κροκαλοπαγή (φωτ. 6.7). Σε ύψος 30 – 50 μέτρα πάνω από τη σημερινή κοίτη του ποταμού υπάρχει άλλη παλαιότερη αναβαθμίδα δημιουργώντας αντίστοιχη επίπεδη επιφάνεια. Και οι δύο αναβαθμίδες αποτελούν μέρος από σύνολο αναβαθμίδων που παρατηρούνται στην λεκάνη της Κόνιτσας οι οποίες είναι αποτέλεσμα των κατακόρυφων μεταβολών της κοίτης του Αώου και του Βοϊδομάτη κατά το Πλειόκαινο και Πλειστόκαινο.

ΑΝΑΒΑΘΜΙΔΑ ΒΟΪΔΟΜΑΤΗ ΣΤΟΥΣ ΚΗΠΟΥΣ

Από τις παλαιότερες είναι η αναβαθμίδα του ποταμού Βοϊδομάτη σε υψόμετρο 50 μέτρα περίπου πάνω από την σημερινή κοίτη στην περιοχή των Κήπων (στη διασταύρωση προς Τσεπέλοβο και Κήπους).

ΚΕΚΛΙΜΕΝΗ ΠΤΥΧΗ

2.5 ΚΕΚΛΙΜΕΝΗ ΠΤΥΧΗ Είναι δομή συμπιεστικής τεκτονικής που δημιουργήθηκε στο μέτωπο επώθησης της ζώνης της Πίνδου πάνω στην Ιόνιο ζώνη. Η εντυπωσιακή αντικλινική δομή των ασβεστολίθων της Ιόνιας ζώνης είναι αποτέλεσμα των ισχυρών συμπιεστικών τάσεων και κινήσεων που έλαβαν χώρα κατά την διάρκεια του Μέσου Μειοκαινού (πριν από 20 εκ. χρόνια).

ΡΗΓΜΑ ΤΣΕΠΕΛΟΒΟ

Κυρίαρχη τεκτονική δομή στα ανατολικά της Τύμφης, με μεγάλο κατακόρυφο άλμα, η οποία συνέβαλλε στην μορφολογική εξέλιξη της περιοχής. Κανονικό ρήγμα με διεύθυνση Β-Ν, φέρνει σε επαφή ασβεστόλιθους με φλυσχικά πετρώματα. Εκτιμώμενο άλμα 400 μέτρα. Η παρουσία του ρήγματος συνέβαλλε στην απότομη μορφολογική ταπείνωση της περιοχής.

ΠΑΝΟΡΑΜΑ ΡΗΓΜΑΤΟΣ ΑΣΤΡΑΚΑΣ

Το ρήγμα της Αστράκας, μαζί με το ρήγμα της Κόνιτσας με διεύθυνση ΒΑ-ΝΔ αποτελούν ένα από τα κύρια συστήματα ρηγμάτων που επηρεάζουν της περιοχή. Πρόκειται για κανονικό ρήγμα με άλμα 300 μέτρα που συνέβαλε στο μορφολογικό βύθισμα στο Πάπιγγο. Εξαιτίας του ρήγματος αυτού δημιουργήθηκαν οι κατακόρυφες ορθοπλαγιές ανατολικά από το Πάπιγγο και οι οποίες σμιλεύτηκαν από το νερό και τον αέρα.

ΡΗΓΜΑ ΤΗΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

Είναι μια από τις σημαντικότερες νεοτεκτονικές δομές στην Ήπειρο (Φωτ. 6.4 και σχ. 6.2 και 6.3). Πρόκειται για μια μεγάλη ζώνη κανονικών ρηγμάτων με διεύθυνση ΒΑ -ΝΔ η οποία εκτείνεται σε μήκος 25 χλμ με εντυπωσιακές κατοπτρικές επιφάνειες. Το ρήγμα αυτό φέρνει σε επαφή ασβεστόλιθους με φλύσχη και τεταρτογενείς σχηματισμούς. Η παρουσία του συνδέεται με τη σύγχρονη σεισμική δραστηριότητα, είναι δηλαδή ενεργό σεισμικό ρήγμα. Το μέγιστο άλμα του φθάνει τα 1000 μέτρα. Κατά μήκος του ρήγματος εκδηλώνονται μεγάλες πηγές

ΛΟΥΤΡΑ ΚΑΒΑΣΙΛΩΝ

Είναι ένα μέτωπο πηγών που αναβλύζει και στις δύο όχθες του ποταμού Σαρανταπόρου (πηγές Πυξαριάς στα βόρεια, Λουτρών Καβασίλων στα νότια). Στη νότια ανάβλυση των πηγών έχουν δημιουργηθεί οι εγκαταστάσεις των Λουτρών Καβασίλων. Η παροχή των πηγών υπόκειται σε σημαντικές διακυμάνσεις. Είναι πηγές ρηξιγενείς επαφής οι οποίες αποκαλύφθηκαν μετά την κατακόρυφη διάβρωση της ασβεστολιθικής αντικλινικής δομής από τον ποταμό Σαραντάπορο. Οι πηγές αποτελούν εκδήλωση του γεωθερμικού πεδίου δυτικά της Κόνιτσας.

ΠΗΓΗ ΝΕΛΕΣ

Διαλείπουσα υδροθειούχα πηγή. Ο μηχανισμός λειτουργίας της τη χαρακτηρίζει ως ρηξιγενή, υπερπλήρωσης επαφής, που εκδηλώνεται στο ίχνος του ρήγματος της Κόνιτσας. Η μεγάλη αγωγιμότητα $1900 - 2100 \mu S/cm$ και η μέση θερμοκρασία $12,2^{\circ} C$ φανερώνουν βαθιά κυκλοφορία των νερών με τροφοδοσία από τους ασβεστόλιθους της Τύμφης και κίνηση προς την επιφάνεια μέσα από τη ρηξιγενή ζώνη της Κόνιτσας.

ΠΗΓΗ ΑΓΚΑΣΤΡΩΜΕΝΗ

Σημαντική πηγή υπερπλήρωσης ρηξιγενούς, επαφής, στην τομή του ρήγματος της Αστράκας από τον ποταμό Βοϊδομάτη. Είναι διαλείπουσα πηγή με θεαματικές διακυμάνσεις στην υγρή και ξηρή περίοδο φαινόμενο που της προσέδωσε και το σχετικό όνομα.